

Diskusijā precizē priekšlikumus sociālās nevienlīdzības mazināšanai

Posted on 2017. gada 4. augusts by Jēkabpils NVO | Komentāri ir izslēgti

Rīgā notikušajā diskusijā par priekšlikumiem sociālās atstumtības mazināšanai valstī piedalījās “EAPN-Latvia” (Eiropas PretNabadzības tīkls) 10 eksperti un 15 organizāciju pārstāvji, starp kuriem bija arī Jēkabpils NVO resursu centra valdes priekšsēdētājas vietnieks Aleksandrs Kalniņš.

Eksperti un diskusijas dalībnieki no visas Latvijas precizē priekšlikumus amatpersonām sociālās atstumtības mazināšanai.

19 priekšlikumi adresēti ministriem un citām atbildīgajām amatpersonām. Latvijā pastāv vairākas nozīmīgas problēmas, kuru risināšanā nepieciešams iesaistīties valsts institūcijām, piemēram: lielajām ģimenēm netiek sniegts atbilstošs psiholoģiskais atbalsts, mazs atbalsta apjoms attiecībā uz pārtikas un medikamentu iegādi, uz medicīniskajiem pakalpojumiem, t.sk. rehabilitāciju.

Sabiedrībā kopumā ir nostiprinājies viedoklis, ka vīrietis dažādās dzīves situācijās tiek vērtēts augstāk nekā sieviete (58,1%), līdz ar to veidojas sieviešu un vīriešu dažādas karjeras iespējas darba tirgū, nelīdzvērtīga darba samaksa par vienādas vērtības darbu, atšķirīga pieeja dažādiem resursiem. Jauniešiem-bezdarbniekiem reģionos trūkst informācijas par „Jauniešu garantijām”, pārāk maz tiek izmantoti sociālie tīkli un pasākumu vietas jauniešiem, trūcīgajiem jauniešiem nav pieejamības un izpratnes par atbalsta programmu „Jauniešu garantijas”.

Nepietiekamā apjomā un nepietiekamā kvalitātē no valsts puses tiek sniegts atbalsts Latvijas iedzīvotājiem ar īpašām vajadzībām (ar invaliditāti) gan attiecībā uz rehabilitācijas pieejamību, gan uz atbilstošu nodarbinātību, gan uz informācijas pieejamību.

Diskusijas dalībnieki ieteica papildināt dokumentus ar konkrētiem ierosinājumiem, piemēram, patriotisma veicināšanai atjaunot skolās ikdienas vai iknedēļas svinīgo valsts karoga pacelšanu himnas pavadījumā; ģimenes minimālo ienākumu līmeni paaugstināt līdz minimālajai algai – 430 eiro un uzdot to nodrošināt nevis pašvaldībām, bet valdībai; veidojot “iztikas grozu”, iekļaut tajā ne tikai pārtiku, bet arī pajumtes, pamatpakalpojumu, higiēnas, tehnisko palīgīdzekļu izmaksas.

Priekšlikumi sagatavoti Latvijas NVO fonda finansētā projekta “Atbalsts NVO ieguldījumam nabadzīgo cilvēku interešu aizstāvībā”, ko īsteno EAPN Latvia, ietvaros. Amatpersonām tos precizētus un papildinātus iesniegs septembrī.

Sagatavoja Aleksandrs Kalniņš, Jēkabpils NVO resursu centra korespondents

Foto no EAPN Latvia arhīva

Neviens nešaubās, ka Latvijā ir augsts nabadzības risks līmenis, trūcīgo iedzīvotāju īpatsvars, liels skaits dažādu pabalstu saņēmēju. Tas viss gūstas uz valsts un pašvaldību pleciem, taču vērojama arī ienākumu nevienlīdzība un pensionāru pakļautība nabadzības riskam. Aprēķināts, ka vienam pabalstu saņēmējam Latvijā strādā divi nodarbinātie.

Tādas un citas atziņas izskanēja diskusijā «Informācija un statistika par Latvijas iedzīvotāju ienākumiem dažādās nozarēs. Izpratnes veidošanas iespējas par cilvēka cietīgu ienākumu nodrošināšanu. Patēriņa groza nacionālais pieprasījums». Pasākumu rīkoja EAPN-Latvia (Eiropas Pret-nabadzības tīkla Latvijas organizācija). Diskusijā piedalījās eksperti: EMIN-2 nacionālā koordinatore Laila Balga, Labklājības ministrijas (LM) Sociālās iekļaušanas politikas departamenta direktore Elīna Celmiņa, Centrālās statistikas pārvaldes ienākumu un dzīves apstākļu daļas vadītājs Viktors Veretjanovs, LU Sociālo zinātņu fakultātes Socioloģijas nodaļas vadītāja Līga Rasnača, LU Sociālo zinātņu fakultātes Sociālā darba studiju programmas direktore Baiba Bēla, kā arī EAPN-Latvia sadarbības organizācijas no Latvijas reģioniem. Sabiedriskā labuma biedrību «Ķekabpils NVO resursu centrs» pārstāvēja valdes priekšsēdētājs vietnieks Aleksandrs Kalniņš. Tika atzīts, ka ļoti liela loma sociālās nevienlīdzības

Pasākuma organizētāja Laila Balga stāsta, ka cilvēkiem ir jāsaprot, kāds dzīves līmenis ir viņu cienīgs, bet mūsu uzdevums ir palīdzēt to noformulēt.

novēršanai ir pašvaldībām, situācijas uz vietas ir dažādas. Pie tam tiek uzskatīts, ka GMI palielināšana nemotivē meklēt darbu un vairo pabalstu gribētāju skaitu. Tiek pērtis, kā šīs problēmas risina citas valstis, jo palīdzība nav tikai pabalstos – tā ir arī nodarbinātības iespējas, pakalpojumu pieejamība, sociālā palīdzība. Lai varētu salīdzināt ienākumu līmeni, tiek plānots atjaunot «patēriņa groza» statusu, taču tam būtu tikai ilustratīvs raksturs, kā uzskata LM. Taču aptaujas liecina, ka šo pētījumu un «patēriņa groza» noteikšanu atbalsta liela daļa sabiedrības, kas uzskata, ka tam nav jābūt tikai ilustratīvam, bet gan uzliekošam valstij ienākumu kompensēt iedzīvotājiem atšķirību starp «patēriņa grozu» un reālo situāciju.

No statistikas viedokļa, lai noteiktu ienākumu līmeni valstī, tiek apsekotas 6000 mājsaimniecību. Secināts, ka nirmskrīzes laikā ienākumu

Uzaicinātie eksperti ne tikai izteica savus viedokļus, bet arī labprāt uzklausīja klātesošo priekšlikumus situācijas uzlabošanai.

Foto: EAPN – Latvia

nevienlīdzība bija lielāka, tādēļ grūti noteikt, vai nevienlīdzība ietekmēja krīzes iestāšanos vai otrādi. Vai kopējās situācijas uzlabošanā, nozīmīgi «silda» no ārzemēs strādājošajiem Latvijas valstspiederīgajiem ienākošā nauda, noteikt grūti, jo nav metodoloģijas, kā šos ienākumus aprēķināt. Dažādos avotos izskan skaitļi no 300 miljoniem līdz 2 miljardiem eiro. Šādu statistiku var uzziņāt tikai tad, ja aptaujātie paši labprātīgi uzrāda šīs summas.

Cilvēka cietīgu dzīvi nosaka ne tikai finansiālie ienākumi, bet arī trīs svarīgākie pamatprincipi ES: cilvēktiesības, demokrātija, taisnīgums. Jāgarantē cilvē-

jums noteikt, ka cilvēku nedrīkst atstāt bez mājokļa, ja viņš nav launprātīgs un nemaksātājs. Valsts attiecsmē pret pieņemto likumu ievērošanu ir visai apšaubāma; cik lielu ienākumu nevienlīdzību mēs uzskatīsim par taisnīgu, atkarīgs no katra pilsoniskās pašcieņas un līdzdalības lēmumu pieņemšanas procesos, kas arī ir projekta EMIN-2 viens no mērķiem. Projekta EMIN-2 īstenošanas laikā paredzēts rīkot vairākus pasākumus nolūkā sekmēt minimālo ienākumu palielināšanos un cilvēku cietīgas dzīves nodrošināšanu.

Aleksandrs KALNIŅŠ,
sabiedrisko attiecību konsultants

Dokuments "Pasaules izmaiņas" 20.04.2014